

علوم غزته سي

العدد - ٢٢

السنه اجنيه دن علوم و اخلاق و تاريخه دائر ترجمه لری کرچه از فقط
يك چوق امثال و حکایات ترجمه ایتشلر خصوصاً فرانسزجه دن
دوماس و یقتور هوغو ضاندا اوژن سو و دیکرلرک ائاری
بك اوغلنده تیارولری دخی وار بوتیا تروده مشهور قورنی راسن مولیر
بومارشه دراملری ترجمه اولندیغی سمو عزا اولش در .

ارمنی لرك كال خواهشله تحصیله سعی ایتدکلری علومدن بری علم طب در
مقدمه ایتالیا به مخصوص طلبه کوندروب تحصیل ایدرلردی شمدی
فرانسه ده و استانبولده مکتب طبیه ده تحصیل ایدیورار خیلی اطبالری
یتشدی و فتوندن فن رسم و نقش ده مشهور استادلری وار حلالا پترسبرغه
آیواز و فسکی اوروپا نك هر طرفه فن رسم و تصویرده صیت صالش
رسم در . فن انشاء و معماری ده مهارتلی انکار اوانه ماز استانبولده
سرایلری و ابنیه جسمه بی آنلری پارلر قیو بحلیق و او یا جلیق و صرمه کشاک
صنعتلری دخی آنلرک اللرنده در

یازق استانبولک هیئت جمعینه که علوم و معارف ده دخی اتحاد ملل
واقوام اولمایوب هر قوم کندی لسانی و طریق مخصوصنی طوتمش ترقی
ایدیورالت برکون اولاجق که خیالیشان مللردن فقط بری ایلر و کچه جک
شویازدیغم بنسندن اسلام فردا شلریمزک دخی یسوک و مهم حصه
الاجقلمنی مأمول ایدرم

اوروپا نك و امریقا نك نشر نصرانیت

جمعیتلری

اوروپا نك هر مملکتده نشر نصرانیت جمعیتلری واریالکز آمریقا ده
تام ۱۰۰۰ جمعیت وار که هر جمعیت میلیون میلیون انجیل و عقائد نصاری
و مواعظ طبع ایدوب دنیا نك هر طرفده نشر ایدیورلر
بوفعله الك اول مباشرت ایدن ۱۶۴۹ سال میلادی ده انکتره پارلمنتوسی

یعنی دولتی ایدی ۱۶۹۸ لوندرده نشر عتقاند نصارا نامیله برو ۱۷۰۱
 ممالک سائریه نشر انجیل عنوانیله دیکرو ۱۷۵۰ فقرایه نشر علوم
 نصرانیت اسمیله بریشقه و ۱۷۸۰ جمعیت انجیل و ۱۷۸۵ ینده بشقه برو ۱۷۹۳
 بویولده برفرانسز جمعیتی تشکیل اولمش فی ۱۸۳۴ سال میلادی هال نام
 موقعده کی جمعیت نصرانیته تک مطبعه سنده چقان عدد تورات
 ۲۷۵۴۳۵۰ و عدد انجیل ۲۰۰۰۰۰۰۰ ایتش ممالک سائریه نشر انجیل
 قصدیلله لوندرده موجود جمعیت فی ۱۸۰۴ تاریخ میلادی بتون زیابه
 نشر نصرانیت مقصدیلله بیویوب هر طرفده شعبه لر حتی
 بوجعیت یدی یک شعبه آچش والی ۱۸۵۵ یعنی الی برسنه ظرفنده
 ۲۸۰۰۰۰۰۰ کتب دینی نصرانیه طبع و نشر ایتش و بونک اسچون ۱۰۰
 ملیون فرانق صرف ایتش و جمعیتک سنوی وارداتی ۳ ملیون فرانقه
 بالغ اولش لوندرد جمعیتی الی ۱۸۵۰ میلادی تورات و انجیلی ۱۶۶ لسانه
 ترجمه ایتش و بولسانلر اوزر طبع و نشر ایتش . . .
 بادیمبرغده کی جمعیت نصرانیه دخی بیوکشی اولوب مساحیسی لوندرد
 جمعیتدن یک آزدکل .

روسیه تک پترزبورغده اولان جمعیت نصرانیه سی شمیدی یه دک تورات
 و انجیلی ۳۱ لسانده طبع ایتش و برملیون قدر نسخه نشر ایتش .
 المانیاده موجود جمعیتلرک الیوکی برلینده کی پروسیا جیت نصرانیه سی در
 ۱۸۰۵ تأسیس و ۱۸۱۴ تجدید و تأیید اولمش شمیدی یه دک برملیون تورات
 و یارم ملیون انجیل طبع و نشر ایتش . المانیاده نشر نصرانیت
 جمعیتلری حسابسز در هامبرغ (۱۸۱۷) درس (۱۸۱۳) نومبرغ (۱۸۲۳)
 لوبک و سلسویغ (۱۸۲۶) فرانقفورت بزم استونغارث ماربورغ و دیگر ممالک
 و جاهیرده جمعیتلر بونکده دک چوق مساعی کوسر مشکر اسویچره جمهوریتده
 جمعیت نصرانیه بال شهرنده در اسوچده بویولده ایکی جمعیت وار
 دانیمارقهده بر . پارسده ۱۸۱۸ و ۱۸۳۳ تاریخلریله بدأ ایتش ایکی جمعیت

معروف . آمریقا ممالك متفقہ سندھ ۱۰۰۰ جمعیت اولوب انکلیز و المان و پورتقال و عرب و عثمانلی لسانلرنده مليون مليون کتب دینیه لرینی طبع و نشر ایتکده لر و دنیانک هر طرفه یا پاسلر بعث ایدوب درلو و سائط ایله خلقی نصرانی یا پیغه چالشدقاری معلوم حتی فؤاد پاشانک صدارتده استانبولده پروتستانلرک وقوع بولان طغیانلری اوزرینه ظهور ایدن وقایع و رسمیه جله نیک مشهودی اولدی .

بوکون دنیاده خرسیان نفوسی ۳۶۰ میلیونه بالغ اولمش چونکه جمعیتلر شمدی یه دیک تورات و انجیللرینی ۴۵۰ و ده هازیاده لسانلره ترجمه برله طبع و نشر ایتدی لر آمریقایی بئون بئون خرسیان یا پدی لر افریقاده هندده چوق نفوسی نصرانی ایلدی لر حالبوکه شمدی تسهیل و سائط اختلاط ایله هریره برونلرینی صوقدی لر چالشیورلر .

عبرت یا هو عبرت . خرسیانلرک اللرنده غیر معقول بر دینلری وار بونی ترویجه نه قدر چالشیورلر

اسلام معقول اولان دینی نشره دائر هیچ برسببه تشبث ایتدی ضروریات دینیه یی یلدی رن عقائد کتابلری مزجامعلرده ادبیات طرزنده منتهی طلبه یه تکلفات ایله تدریش اولنه یور

« اعلان »

معرفت عاجزی ایله بر « جمعیت اسلامیہ » تشکل ایتدی بوجعیتک بدأ ایتدیکی برنجی ایشی « عقائد اسلامیہ » یی طبع و بختانا نشر ایتلک در شمدی لک عربی و ترکی و فارسی لسانلرنده طبع اولتمقده اولوب بعدما سائر لسانلره دخی ترجمه اولنه جقدر .

بوجعیتک مدیر و اعضاسی و شروطنامه سی ایلروکی نسخه لریمزده بیان اولنور

« مساوات فی العبودیة »

شام قحنه کیدن اصحاب کرام اردو سنده ابو عبیده معیتده بولنان امرای

عسکریه دن سعید بن زید حضرتته بعلک حاکمی هرپس مصالحه
 طلبچون اکابر روم دن بر بطریق کوندردی مرقوم او حضرتته وصولنده
 تعظیم و حرمت ایچون انحاء ایتک یعنی ایتک استدی سعید بن زید
 بو حرکتی حسن ایتدیکی کبی چاق و کال تحذیر ایله « صاقین
 ایتمه » دیوندا ایتدی و فی الحال مسلمانلر قوشوشوب مرقومی انحاء دن
 منع ایتدیلر . بطریق مسلمانلر دن بوتلاشلری کورنجه سوء ظن ایتدیلر
 صانوب ترجان لسانیله دیدی که « بن سزک امیرکزه تعظیم ایتک استپورم
 بنی نیچون بویله شدتله منع اید رسکز » سعید ترجانه جواب ویردی که
 « انما انا وایاه عبدان لله تعالی و لایحوز السجود الا لله تعالی » بن و او الله
 تعالی نك قوللری یز الله دن غیری به سجده جائز اولماز . بطریق بو کلامی
 ایشیدنجه دیدی که « ها اشته سز بو اعتقاد ایله بزم و دیگر لرك علیهمزه
 منصور اولدیکز »

***** « صورتلی سکه اسلامییه » *****

صبحی بک دیر که « جای بحث خلفای راشدین و اصحاب رسول الله دن
 اولان ولایه کزین خلاف شرع اوله رق صورتلی سکه کسدکلری اولوب
 الان مشکوکات عتیقه خزینه لرنده صورتلی و کوفی یازولرله خلفای
 راشدین عمر و عثمان و علی رضی الله تعالی عنهم حضراتک و اصحاب دن
 اولان ولایه اطراف و خلفای امویه و عباسیه زماننده کیلان مسکوکات
 بک چوق اولوب بوقفیرک طاقنده دخی بر خیلسی موجود اولدیغنه نظرا
 بادی نظرده صدر اسلام ده صورتلی مسکوکات قطعنه جواز ویرلش
 اولدیغنی ظن اولنورسه ده بونک حقیقی تفصلات آتیه دن معلوم اولور »
 « اسلامک ازوقت ایچنده بو قدر ممالک فتح اتلسی جهتیه
 تسهیل اخذ و اعطا ایچون هر دیارده تداول ایدن مسکوکاتی حالیه
 ترک ایدوب موجود ضربخانه لر دخی تعطیل اولمیه رق ایرانده اولان
 ضربخانه لر رسم کسروی اوزره سکه ضرب ایدوب انجق وقت اسلام ده

قطع اولنديغنه اشارت اولق اوزده بعض ولائك اسمي عربي وبعضيسنك
پهلوی يازوايله نقش اولنوب سكه لرك كنارلرينه دخی شعائر اسلاميدن
اولان توحيد وتهليل وبعمله وغيری کبی علامت نقش و تحریر اولمش
وتاریخ عربی نقش اولنوب بعض سكه لره دخی خلفائك رسمی نقش قلمشدر»
«..... اشبو صورتلی مسكوكاتك قطع و ضربی بیان اولنديغی اوزده
قبل الاسلام ایشلیان ضربخانه لر خالیله ترك اولنوب رسم قدیمك تمهیل
اولنديغدن نشأت ایتدیکنه بر دلیل دخی مذکور مسكوكات ده ولایه واصحابك
اسملری بعض ضربخانه لره کوفی وبعضیسنده پهلوی يازوايله نقش
اولنوب دولت کسروییه اصولی ترك اولنمادیغدن در»

«..... بوکا بر دلیل دخی شکل کسروی ده و رومی ده زمان
اسلام ده کیلان مسكوكات دن شکل کسروی ده اولانلرك كافه سنده
خسرو پوزيك صورتی اولوب زوم سكه لرنه دخی هراقیلوس و خلفلرینك
صورتی منقوش اولوب فقط بعض باقر سكه لره معاویهك مقلد بالسيف
اوله رق نقش اولمش اولدینغی ظن اولنمقده اینسه ده بودخی جا و حص
سكه لرنه اولوب بونلر دخی ابقا قلنان روم ضربخانه لرنه کسلدیکی
بی اشتباه در» (انتهی کلامه ملخصا)

صحتی بك «خلاف شریع اوله رق صورتلی سكه» تعبیردن
اکلاشیلاجنی وجهله «مطلقا وابداء خلاف شرع» اولدینغی بعدالتسلیم
تحریرییه کیرشدیکدن تأویلات مذکورهیه محتاج اولدی واقعا بولش
اولدینغی تأویل تحرییات کامله ومطالعات عمیقہ ايله امعانه دلالت ایدر
وبعض سكه حقنده صحیح اولور ایسه ده بالجمله صورتلی اسلام سكه لری
اوقیلدن می در یعنی «قبل الاسلام ایشلیان ضربخانه لر خالیله ترك اولنوب
رسم قدیمك تمهیل اولنديغدن» می در کندی دخی اقرار ایدیور که
«بعض سكه لره ضربخانه وتاریخ عربی وخلفائك رسمی نقش اولمش»
بویله سكه بی ضرب ایدن آلات قبل الاسلام رومیلرك یا کسرویلرك

ضرب سکه ایتد کلت آلات اولق اجتماعی واری در بر سکه که آنک
اوزرنده کی یازو و تاریخ و رسم اسلامک اوله اوسکه البته اسلامک بالاختیار
ضرب و اعمالی در . معاویه نك سکه سی و لو که جا و حص ده کیلسون
رسم قدیم رومیان اوله مازنیرا بروم ضرب بخانه سنده مقلد بالسیف بر معاویه
نقش ایدر بر آلت یوق ایدی که « ابقاء اولنان روم ضرب بخانه لرنده کسلش »
دینلسون مقریزی نك بیانسه کوره « معاویه کندور سمنی مقلد بالسیف
اولد یغنی حالد دیناره نقش ایدوب سهام اعتراضه هدف اولدی »
دیک که بوصورتی بالاختیار معاویه یاید رمشیدی عبدالملک کذا

۲۱ علوم غزته سنی مطالعه دن اکلاشیلاجفی وجهله اکابر اسلامک رسم
و تصویر یا پماسی یا لکز سکه لره مخصوص اولمایوب هر عصرده
هر قطعه ده هر درلو وقوع بولدی

سخته مز بوره ده نقش ایتد یکر سکه لردن بشقه جه ینه اتابکان سکه سی
اوله رق شوایکی سکه زیده رسم اولندی

برنجی قطب الدین سکه سنده صورتک باشنده قنادلی ایکی فرشته رسماری
کوریلور دینه ییلور که بویله چفته فرشته رسماری ارشاکیان سکه لرنده
خصوصا اونشنجی ارشک و کذا اون طقوزنجی ارشک سکه سنده موجود ایدی
(فرشته رسمی اون طقوزنجی ارشک سکه سی صبحی بک طاقنده اولماق کرک)
فقط بوندن لازم کلز که قطب الدین سکه سی فرهاد رابع ماکه سینه ضرب
اولسون زیرا پنلرنده ۱۱۶۰ میل وار یا خود لازم کلز که قطب الدین
سکه سنی فرهاد رابع سکه سی اصولنده ضرب ایتش اولسون زیر اقطب الدین
سکه سنده فرشته لر صورتک تبه سنده اولوب حتی بر قنادلری تبه په سایه دارد
ارشاکیان سکه لرنده ایسه فرشته ک بری صورتک مواجهه سنده و دیگری
اکسه سنده اولوب تبه آچیق در اوت اتابکان ارشاکیان سکه لرینی کورمش
اولوب آدن بویله علامت ظفر اولق اوزره فرشته رسمی فکرینی استنطاط ایتش
و بشقه شکله اوله رق سکه سنده ضرب ایتش دینسه تصور محال اولماز

(اتابك ثالث از عراقیان در موصل . قطب الدین مودود بن زنکی بن آقسنقر)

یاقر

خمس وخسین
و خمس مائه

الملك العادل العالم ملك امراء الشرق
والغرب طغرل بك بن اتابك مودود
بن زنکی بن آقسنقر

(اتابك سابع در موصل . الملك القاهر عز الدين مسعود بن نور الدين)

یاقر

ضرب بالموصل سنة
سبع و
(۶۰۷)

لا اله الا الله محمد رسول الله الناصر لدين الله
امير المؤمنين عز الدين والدين اتابك
مسعود بن الملك القاهر بن
ارسلان شاه

کاتب چلبی جهان نماده صحیفه ۱۰۷ دیدی که « امری قاده نیچه مختلف
حیوانلر وارد که کیمی معلوم در جله دن برنوع بورنی و کوده سی تلکی به
مشابه میمون ایاقلی یراسه قولاقلی حیوان اولور که قازنده توز به کی ظرفی
وارد بریره کتسه یاور یستی ایچنده قور کتورر » وصف ایتدیکی حیوان
شوا و لاجق در .

« قانگرو »

Kangaroo.

لکن ہو حیوان دیدیکی کبی آمریقانک اولایوب اوسٹرالیاک یعنی امریکا
ایله آسیا پیندہ فلنک جدید آطہ لرندن در

ینہ صحیفہ مذکورہ دہ یازدی کہ « و برنوع حیوان دخی اولور کہ اہالی مملکت
اکا « قاشقوی » دیرلر سیاہ خنزیر شکندہ توپلی در درپسی غایت برک
کوزلری کوچک اشک قولاقلی یارق طرناقلی فیل خرطومی کبی کوچک
خرطومی وار آوازی بر مرتبہ مہیب و شدید در کہ اکسزدن چاغر سہ
آدمی صاغر ایدر لکن اتی غایت لذیذ در » مرادی شو حیوان در
« طامانوار »

Tamanoir.

فی الواقع آمریقادہ و خصوصاً جنوب بندہ بولور مشہور اسمی « طامانوار »
میرمقوفانا جو باط دخی دیرلر و دہا دیگر اسم لہ یاد ایدر لراما « قاشقوی »
دیندیکنی ایشتم